

POSEBNI STATUT AVTONOMNE DEŽELE FURLANIJE-JULIJSKE KRAJINE

Ustavni zakon z dne 31. januarja 1963 št. 1
in naknadne spremembe ter dopolnila

USKLAJENO BESEDILO

To usklajeno besedilo, ki NI URADNO VELJAVNO, je bilo sestavljeno v pričakovanju sestave s strani vlade novega besedila posebnega statuta Dežele Furlanije-Juljske krajine, kot to predvideva 5. odstavek 6. člena ustavnega zakona št. 2 z dne 31. januarja 2001.

Mastno oblikovani deli besedila so spremenjeni deli oziroma dodatki ustavnega zakona št. 2/2001.

Prehodne in končne določbe ustavnega zakona št. 2/2001 so navedene ob koncu teksta.

Tu objavljeni tekst je besedilo ustavnega zakona št. 1 z dne 31. januarja 1963, objavljenega v Uradnem listu št. 29 z dne 1. februarja 1963, usklajenega z naknadnimi popravki in dopolnili zakonov, ki so: ustavni zakon št. 1 z dne 23. februarja 1972 (Ur. l. št. 63 z dne 7.3.1972); zakon št. 457 z dne 6. avgusta 1984 (Ur. l. št. 223 z dne 14.8.1984); ustavni zakon št. 3 z dne 12. aprila 1989 (Ur. l. – splošna serija – št. 87 z dne 14.4.1989); ustavni zakon št. 2 z dne 23. septembra 1993 (Ur. l. – splošna serija – št. 226 z dne 25.9.1993); zakon št. 662 z dne 23. decembra 1996 (Ur. l. – splošna serija – št. 303 z dne 28.12.1996); ustavni zakon št. 2 z dne 31. januarja 2001 (Ur. l. – splošna serija – št. 26 z dne 1.2.2001); zakon št. 289 z dne 27. decembra 2002 (Ur. l. – redna priloga - št. 305 z dne 31.12.2002).

Junij 2003

*Uredila generalno tajništvo predsedstva Dežele in
generalno tajništvo Deželnega sveta*

I. NASLOV

Ustanovitev Dežele

1. člen

Furlanija-Juljska krajina je v skladu z ustavnimi načeli in na osnovi tega statuta avtonomna dežela oz. pravna oseba v okviru italijanske republike, ki je ena in nedeljiva enota.

2. člen

Dežela obsega ozemlja goriške in videmske pokrajine ter občin Trst, Devin-Nabrežina, Repentabor, Milje, Dolina in Zgonik.

Glavno mesto dežele je Trst.

Ob upoštevanju predpisov glede uporabe državne zastave ima dežela lasten prapor in grb, ki ju z odlokom odobri predsednik republike.

3. člen

V deželi je priznana enakopravnost vsem državljanom, ne glede na njihovo jezikovno pripadnost, ter zagotovljeno varstvo njihovih etničnih in kulturnih značilnosti.

II. NASLOV

Oblast Dežele

I. poglavje - Zakonodajna oblast

4. člen

V skladu z ustavo, s splošnimi načeli **republiške pravne ureditve** (1), s temeljnimi določili družbeno-gospodarskih reform in mednarodnimi obveznostmi države ter ob upoštevanju državnih interesov in interesov ostalih dežel, ima dežela zakonodajno oblast v sledečih zadevah:

1) pravna ureditev služb in upravnih teles, odvisnih od dežele, ter juridični in ekonomski položaj osebja;

1-bis) ureditev krajevnih upravnih teles in njihovih poddelitev;(2)

2) kmetijstvo in gozdovi, sanacije, določitev najmanjših obdelovalnih površin, komasacija, namakanje, agrarne in zemljiške melioracije, živinoreja, ribogojstvo, gorsko gospodarstvo, gozdarska služba;

- 3) lov in ribolov;
- 4) juserske pravice;
- 5) nastavitve in vodenje zemljiških knjig;
- 6) industrija in trgovina;
- 7) obrtništvo;
- 8) sejmi in velesjmi;
- 9) cestno omrežje, vodovodi in javna dela lokalnega in deželnega značaja;
- 10) turizem in hotelirstvo;
- 11) prevozi z žižnicami, na avtobusnih, tramvajskih in trolejbusnih progah deželnega značaja;
- 12) urbanizem;
- 13) mineralne in termalne vode;
- 14) kulturne, rekreacijske in športne ustanove, muzeji in knjižnice lokalnega in deželnega značaja.

(1) Besedilo "republiške pravne ureditve" nadomešča besedilo "državne pravne ureditve" na osnovi učinkovanja črke b) 1. odstavka 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

(2) 1. odstavek 5. člena ustavnega zakona št. 2 z dne 23. septembra 1993 je dodal številko 1-bis 4. členu. Za uveljavljanje predpisov iz omenjene številke 1-bis glej zakonodajni odlok št. 9 z dne 2. januarja 1997.

5. člen

Glede na splošne omejitve iz 4. člena in v skladu s temeljnimi načeli državnih zakonov o posameznih zadevah, ima Dežela zakonodajno oblast v sledečih zadevah:

- [1) izvolitev Deželnega sveta na osnovi načel iz drugega poglavja, tretji naslov;] (1)
- 2) izpeljava referendum, predvidenega v 7. in 33. členu;
 - 3) uvedba državnih davkov v skladu z 51. členom;
 - 4) nadzor po 60. členu;
- [5) ureditev in začetanje občin;] (2)
- 6) javne podporne in dobrodelne ustanove;
 - 7) organizacija in prevzem javnih storitev deželnega značaja;
 - 8) določanje ureditve hranilnic, kmečkih posojilnic in ustanov lokalnega in deželnega značaja, pristojnih za financiranje gospodarskih dejavnosti v deželi;
 - 9) ustanovitev in določanje ureditve krajevnih in deželnih ustanov za proučevanje gospodarsko-razvojnih programov;
 - 10) rudniki, kamnolomi in šotišča;
 - 11) razlastitve v javno korist, ki ne vključujejo del v breme države;
 - 12) pomorske obalne proge med deželnimi pristanišči;
 - 13) krajevna, mestna in poljska policija;

- 14) izkoriščanje javnih voda, razen velikih odvodnikov; vodne strukture 4. in 5. kategorije;
- 15) obrtniško in poklicno izobraževanje po obveznem šolanju; šolske podpore;
- 16) higiena in zdravstvo, zdravniška nega, hospitalizacije ter zdravljenje telesno in duševno prizadetih;
- 17) zadružništvo in nadzorstvo nad zadrugami;
- 18) ljudska gradnja;
- 19) toponomastika;
- 20) protipožarna služba;
- 21) prehrana;
- 22) preprečevanje naravnih nesreč in reševanje.

(1) Številko je ukinila črka c) 1. odstavek 5. člena ustavnega zakona št. 2/2001.

(2) 2. odstavek 5. člena ustavnega zakona 2/1993 je odpravil točko 5 5. člena. Za izvajanje glej zakonodajni odlok 9/1997 kot za že omenjeno točko 1-bis.

6. člen

Dežela lahko prilagaja državne zakone svojim potrebam z izdajanjem dopolnilnih in izvršilnih določb na sledečih področjih:

- 1) otroški vrtci, osnovne in srednje šole, klasični in znanstveni liceji, učiteljsišča, tehnične in umetnostne šole;
- 2) delo, socialno zavarovanje in socialno skrbstvo;
- 3) spomeniško varstvo, varstvo okolja, rastlinstva in živalstva ter zadeve, za katere državni zakoni poverjajo pristojnosti deželi.

7. člen

Dežela z zakonom poskrbi za:

- 1) odobritev proračunov in obračunov;
- 2) jemanje in dajanje posojil v skladu z 52. členom;
- 3) ustanovitev novih občin, spremembo občinskih meja ali imena občine po predhodnem posvetovanju s krajevnim prebivalstvom.

II. poglavje - Upravna oblast

8. člen

Dežela opravlja upravne funkcije v zadevah, v katerih ima zakonodajno oblast po določbah iz 4. in 5. člena, razen v tistih, ki jih državni zakoni prenašajo na krajevna upravna telesa.

9. člen

Dežela lahko s svojimi sredstvi prispeva k razvoju univerz na deželnem ozemlju.

10. člen

Država lahko z zakonom prenese na deželo, pokrajine in občine pristojnost, da opravljajo njene upravne funkcije.

Po predhodnem dogovoru med pristojnimi ministri in **predsednikom Dežele** (1) se osrednja državna uprava lahko poslužuje deželnih služb za opravljanje svojih funkcij v deželi.

V primerih, ki so predvideni v obeh prejšnjih odstavkih, so stroški v breme države.

(1) Besede tako nadomešča črka a) 1. odstavka 5. člena ustavnega zakona 2/2001. V skladu s tem določilom izraz "predsednik Dežele" nadomešča povsod izraz "predsednik Deželnega odbora", kjer koli se pač pojavlja.

11. člen

Običajno dežela opravlja svoje upravne funkcije s tem, da jih poveri pokrajinam in občinam, njihovim konzorcijem in krajevnim ustanovam, ali pa se poslužuje njihovih služb.

Ukrepi, sprejeti v poverjenih zadevah, so podvrženi nadzoru, kot določa 58. člen.

Stroški pokrajin, občin in drugih ustanov za opravljanje poverjenih funkcij so v breme dežele.

III. NASLOV

Ustanovitev in pristojnosti deželnih organov

I. poglavje - Deželni organi

12. člen

Deželni organi so: Deželni svet, Deželni odbor in **predsednik Dežele**.(1)

V skladu z ustavo in z načeli republiške pravne ureditve ter v spoštovanju tega, kar predvideva ta naslov deželni zakon, ki ga je odobril Deželni svet z absolutno večino svojih članov, določa deželno vladno obliko in natančneje načine izvolitve Deželnega sveta, predsednika Dežele in odbornikov, odnose med deželnimi organi, predstavitev in odobritev motivirane nezaupnice do predsednika Dežele, primere neizvoljivosti in neskladnosti omenjenih

funkcij, uveljavljanje pravice ljudske pobude za deželne zakone, ureditev preklicnih, predložnih in posvetovalnih deželnih referendumov. Z namenom da bi pridobili ravnotežje pri zastopanju med spoloma, podpira ta zakon enakopravne pogoje za vstop do volilnih tekmovanj. Sočasni odstop večine članov Deželnega sveta predstavlja razpustitev istega Sveta in volitve novega Sveta ter predsednika Dežele, če je bil izvoljen s splošnimi in neposrednimi volitvami. Ko predsednika Dežele izvoli Deželni svet, je Svet razpuščen, ko ni v stanju, da deluje, ker ne zmore sestaviti večine v šestdesetih dneh od volitev ali od odstopa samega predsednika. (2)

Deželni zakon, omenjen v drugem odstavku, ne gre sporočen vladnemu komisarju v skladu s prvim odstavkom 29. člena. O njem lahko osrednja republiška vlada sproži postopek ustavne zakonitosti pred ustavnim sodiščem v tridesetih dneh od njegove razglasitve. (2)

Deželni zakon, omenjen v drugem odstavku, je predmet deželnega referenduma, ki ga ureja ustrezni deželni zakon, če v treh mesecih od njegove objave za to zaprosi petdesetina deželnih volivcev ali petina članov Deželnega sveta. Zakon, o katerem mora odločati referendum, je objavljen, samo če ga odobri večina veljavnih glasov. (2)

Če je zakon odobren z dvotretjinsko večino članov Deželnega sveta, se postopa z referendumom samo, če v treh mesecih od objave zakona podpiše prošnjo za referendum tridesetina volilnih upravičencev za izvolitev Deželnega sveta. (2)

(1) Besede "in predsednik Dežele" nadomeščajo besede "in predsednik Deželnega odbora" zaradi uveljavljanja črke d) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

(2) Sedanji drugi, tretji, četrti in peti odstavek so dodani po črki d) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

II. poglavje - Deželni svet

13. člen

Deželni svet je izvoljen s splošnimi, neposrednimi in tajnimi volitvami, enakimi za vse.

Število deželnih svetovalcev je sorazmerno s številom prebivalcev, t.j. po en svetovalec vsakih 20.000 prebivalcev oz. po en svetovalec na ostanek, ki je večji od 10.000 prebivalcev. Osnova so uradni podatki zadnjega ljudskega štetja. (1)

(1) Točka e) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001 nadomešča s tem besedilom prejšnji 13. člen, ki je spodaj naveden:

"13. člen

Deželni svet je izvoljen s splošnimi, neposrednimi in tajnimi volitvami, enakimi za vse, na osnovi proporcionalnega sistema in z uporabo preostalih glasov na deželni ravni, kot določa deželni zakon.

Dežela je razdeljena na volilna okrožja, ki se ujemajo z okrožji, ki so trenutno pod jurisdikcijo sodišča v Trstu, Gorici, Vidmu, Tolmeču in Pordenonu. Občina Devin-Nabrežina je del tržaškega okrožja, občini Erto-Casso in Cimolais pa sta del pordenonskega okrožja.

Število deželnih svetovalcev je sorazmerno s številom prebivalcev, t.j. po en svetovalec vsakih 20.000 prebivalcev oz. po en svetovalec na ostanek, ki je večji od 10.000 prebivalcev. Osnova so uradni podatki zadnjega ljudskega štetja."

14. člen

Deželni svet je izvoljen za dobo petih let. Petletno obdobje začne teči od datuma volitev. (1)

Volitve v nov Deželni svet razglasi **predsednik Dežele**. Volitve lahko potekajo najzgodneje od četrte nedelje pred zapadlostjo obdobja iz prejšnjega odstavka in najkasneje do druge nedelje po zapadlosti istega obdobja. (1)

Sklep o razglasitvi volitev mora biti objavljen najkasneje petinštirideset dni pred datumom, ki je bil določen za volitve. (1)

Novi Deželni svet se sestane v roku dvajsetih dni po proglasitvi izvoljenih predstavnikov, sejo pa skliče **predsednik Dežele** v odstopu. (1)

Začasno predsedstvo novega Deželnega sveta prevzame najstarejši med prisotnimi svetovalci; najmlajša svetovalca opravljata tajniško delo.

(1) Prve tri izvirne odstavke tega člena so nadomestili naprej 2. člen ustavnega zakona št. 1 z dne 23. februarja 1972 in nato sedanji prvi, drugi, tretji in četrti odstavek 2. člena ustavnega zakona št. 3 z dne 12. aprila 1989. Glej tudi 4. člen ustavnega zakona 1/1972, ki tako določa:

"4. člen

Dokler se ne sestane nova deželna skupščina Sicilije in se niso zbrali novi deželni sveti Sardinije, doline Aoste, Tridentiskega-Gornjega Poadižja in Furlanije-Juljske krajine, so podaljšane oblasti prejšnje deželne skupščine oz. prejšnjega deželnega sveta."

15. člen

Deželni svet volijo vsi, ki so vpisani v volilne sezname deželnih občin.

V Deželni svet so lahko izvoljeni volivci, ki so na dan volitev že izpolnili 25. leto starosti.

Funkcija deželnega svetovalca je nezdružljiva s funkcijo člana parlamentarne zbornice ali drugega Deželnega sveta, pokrajinskega svetovalca ali župana občine z več kot 10.000 prebivalci **oziroma člana Evropskega parlamenta**. (1)

[Drugi primeri nezdružljivosti funkcij in neizvoljivosti kandidatov so obravnavani v državnem zakonu.] (2)

(1) Dodane besede po črki f) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

(2) Črtan odstavek po črki g) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

16. člen

Deželni svetovalci predstavljajo vso deželo brez mandatnih omejitev.

Svetovalcev ni mogoče preganjati zaradi izraženih mnenj ali glasovanj med opravljanjem njihovih funkcij.

17. člen

Preden začne opravljati svoje funkcije, mora vsak deželni svetovalec priseči s temi besedami:

"Prisegam, da bom zvest/a Republiki in da bom opravljal svoje dolžnosti z namenom, da se doseže neločljivo blaginjo države in dežele."

18. člen

Prva naloga Deželnega sveta je ustanovitev predsedstva z izvolitvijo predsednika, dveh podpredsednikov in tajnikov po predpisih poslovnika Deželnega sveta.

Predsednika izvolijo s tajnim glasovanjem in absolutno večino glasov članov sveta; po drugem glasovanju zadostuje relativna večina veljavnih oddanih glasov.

Takoj po sestavi predsedstva so svetovalci dodeljeni stalnim komisijam, ki se po predpisih poslovnika ustanovijo za predhodno obravnavo zakonskih osnutkov.

19. člen

Za funkcijo, ki jo opravlja, ima po deželnem zakonu predsednik Deželnega sveta pravico do denarnega nadomestila.

Ostali člani Deželnega sveta imajo po deželnem zakonu pravico do sejnine za dneve, ko zasedajo skupščina in komisije.

20. člen

Deželni svet skliče predsednik Deželnega sveta. Praviloma se svet sestane prvi nepraznični dan v februarju in oktobru.

Svet se tudi sestane po presoji predsednika. Na zahtevo **predsednika Dežele** ali četrtrine svetovalcev mora predsednik sklicati svet v roku petnajstih dni.

Dnevni red Deželnega sveta se predhodno sporoči vladnemu komisarju.

Seje sveta so javne, razen v primerih, ki jih določa poslovnik.

21. člen

Deželni svet odobri svoj poslovnik z absolutno večino glasov deželnih svetovalcev.

22. člen

Do razpusta Deželnega sveta lahko pride v primeru, da le-ta zagreši dejanja v nasprotju z ustavo ali s statutom, da krši zakon ali se ne odzove vabilu osrednje vlade, naj zamenja Deželni odbor ali predsednika, ki sta zakrivila podobna dejanja ali kršitve.

Do razpusta lahko pride zaradi državne varnosti [ali če svet ni sposoben delovati.] (1)

Razpust odredi z motiviranim odlokom predsednik republike po predhodnem sklepu ministrskega sveta in posvetovanju s parlamentarno komisijo za deželna vprašanja.

Razpustitveni odlok imenuje tudi komisijo treh državljanov, izvoljivih v Deželni svet, ki skrbi za tekoče upravne zadeve, za katere je pristojen odbor, ter za nujne posle, ki jih je treba predložiti v potrditev novemu svetu.

Isti odlok določa tudi datum volitev, ki morajo potekati v roku šestih mesecev po razpustitvi.

Novi Deželni svet mora biti sklican v roku 20 dni po volitvah.

Če je bil izvoljen s splošnimi in neposrednimi volitvami, odločitev o odstavitvi predsednika Dežele postopa z motiviranim odlokom predsednika republike in v spoštovanju oblik iz tretjega odstavka in sicer če je storil protiustavna dejavna, jih ponavljal ali hudo kršil zakon. Odstavitev je lahko določena tudi zaradi razlogov državne varnosti. (2).

(1) Črtane besede po črki h) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

(2) Dodan odstavek po črki i) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

23. člen

Poziv za zamenjavo Deželnega odbora **ali predsednika Dežele** (1), o katerem govori prvi odstavek 22. člena, pošlje v obliki motiviranega odloka predsedniku Deželnega sveta po vladnem komisarju predsednik ministrskega sveta po predhodnem posvetovanju z ministrskim svetom.

(1) Nadomeščeno besedilo po črki l) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

III. poglavje - Funkcije Deželnega sveta

24. člen

Deželni svet izvaja zakonodajno oblast, ki je poverjena deželi, in opravlja vse ostale funkcije, ki mu jih dodeljujejo ustava, ta statut in državni zakoni.

25. člen

Deželni svet mora najkasneje do 31. decembra odobriti deželni proračun, ki ga Deželni odbor pripravi za naslednje proračunsko leto.

Deželni svet lahko z zakonom odobri začasno proračunsko dobo, ki pa ne sme trajati več kot štiri mesece.

Proračunsko leto traja od 1. januarja do 31. decembra.

Deželni svet mora do 31. julija proučiti in odobriti deželni obračun za preteklo proračunsko leto. Sestava obračuna je enaka sestavi proračuna.

26. člen

Deželni svet lahko pripravi zakonske osnutke in jih predloži parlamentu tudi glede zadev, ki ne spadajo v njegovo pristojnost, so pa za deželo posebnega pomena.

Osnutke posreduje **predsednik Dežele** vladi, ki jih predloži zbornicama.

Deželni svet lahko zbornicama in osrednji vladi posreduje tudi v glasovanje svoje predloge.

IV. poglavje - Oblikovanje deželnih zakonov

27. člen

Pobudo za deželne zakone, v obliki na člene razdeljenih osnutkov, lahko daje Deželni odbor, vsak član Deželnega sveta in najmanj 15.000 volivcev.

28. člen

Vsak zakonski osnutek mora najprej obravnavati komisija, nato pa ga mora svet odobriti po posameznih členih in s končnim glasovanjem.

29. člen

Vsak zakon, ki ga odobri Deželni svet, posreduje predsednik sveta vladnemu komisarju in ga po 30 dneh razglasi, razen v primeru, da ga vlada vrne Deželnemu svetu zaradi ustavne nezakonitosti ali nasprotovanja državnim koristim.

V primeru, da zavrnjeni zakon Deželni svet ponovno odobri z absolutno večino glasov, se ta razglasi, če osrednja vlada po 15 dneh, odkar je prejela sporočilo, ne sproži postopka za preverjanje zakonitosti pred ustavnim sodiščem ali pred zbornicama, če gre za nasprotovanje državnim koristim.

30. člen

Zakon, za katerega Deželni svet z absolutno večino glasov svojih članov določi hitri postopek, je lahko razglašen tudi pred rokom, določenim v prejšnjem členu, če osrednja vlada v to izrecno privoli.

31. člen

Deželni zakon razglasi **predsednik Dežele** z besedami: "Deželni svet je zakon odobril; **predsednik Dežele** ga razglša." Po besedilu zakona pa: "Ta zakon bo objavljen v deželnem Uradnem listu. Vsak ga je dolžan spoštovati in skrbeti, da ga tudi drugi spoštujejo kot deželni zakon."

32. člen

Deželni zakon je objavljen v Uradnem vestniku Dežele Furlanije-Julijske krajine in stopi v veljavo 15. dan po objavi, razen če zakon sam ne določa drugače.

Deželni zakon je objavljen tudi v Uradnem listu republike.

[33. člen

V primeru, da najmanj 20.000 volilcev ali dva pokrajinska sveta zahtevata popolno ali delno odpravo deželnega zakona, se razpiše referendum.

Referenduma ni mogoče razpisati za davčne in proračunske zakone.

Pravico do glasovanja na referendumu imajo vsi volivci v deželi.

Predlog, ki je predmet referenduma, je odobren, če se je glasovanja udeležila večina volivcev in če je bila dosežena absolutna večina veljavnih oddanih glasov.

Ostale pogoje za izpeljavo referenduma določa deželni zakon, predviden v 5. členu tega statuta.] (1)

(1) Črtan člen po črki m) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

V. poglavje - Predsednik Dežele in Deželni odbor

34. člen

Deželni odbor sestavljajo predsednik in odborniki. Eden od odbornikov prevzame funkcijo podpredsednika.

Odobritev nezaupnice do predsednika Dežele, ki je bil izvoljen s splošnimi in neposrednimi volitvami, odstavitev, stalna onemogočenost, smrt ali odstop predsednika predstavljajo odstop Odbora in razpust Deželnega sveta. (1)

(1) Člen tako nadomešča črka n) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001. Spodaj je naveden prejšnji tekst 34. člena:

"34. člen

Deželni zakon določa število odbornikov in njihove pristojnosti; zakon lahko določa sedež odborništev tudi zunaj deželnega glavnega mesta.

Svet izvoli Deželni odbor v skladu s pravili, ki so določeni v naslednjih členih; odbor sestavljajo predsednik in največ 10 rednih odbornikov. Nadomestni odborniki (največ 4) nadomeščajo redne v primeru njihove odsotnosti ali zadržanosti.

Deželni odbor deluje do obnovitve Deželnega sveta, razen v primerih, navedenih v 37. členu.

Če je odbor ali del odbora vakanten, se mora Deželni svet sestati v roku 15 dni, da ga obnovi ali integrira; odbor še naprej opravlja redne administrativne posle do izvolitve novega."

[35. člen

Predsednika Deželnega odbora izvoli Deželni svet iz svoje srede po ustanovitvi predsedstva, s tajnim glasovanjem po sistemu absolutne večine glasov; po drugem glasovanju zadostuje relativna večina veljavnih oddanih glasov.] (1)

(1) Črtan člen po črki m) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

[36. člen

Svet izvoli Deželni odbor iz svojih vrst, s tajnim glasovanjem po sistemu absolutne večine glasov; po drugem glasovanju zadostuje relativna večina veljavnih oddanih glasov.] (1)

(1) Črtan člen po črki m), v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

[37. člen

Deželni svet lahko odstavi Deželni odbor oz. enega ali več njegovih članov - razen v primeru, ki ga določa 22. člen - z motivirano resolucijo, ki jo predloži vsaj 1/6 svetovalcev in jo poimensko izglasuje absolutna večina članov.

O resoluciji razpravlja svet v roku sedmih dni, vsekakor pa ne pred tremi dnevi po predložitvi.] (1)

(1) Črtan člen po črki m) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

[38. člen

Odstop predsednika Deželnega odbora je veljaven potem, ko ga vzame na znanje Deželni svet.

Po odstopu, odstavitvi ali smrti predsednika Deželnega odbora mora nujno odstopiti ves odbor.] (1)

(1) Črtan člen po črki m) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

[39. člen

Odstop odbornikov sprejme predsednik Deželnega odbora, ki ga posreduje predsedniku Deželnega sveta.] (1)

(1) Črtan člen po črki m) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

40. člen

Funkcija **predsednika Dežele** ali odbornika je nezdružljiva z vsakršno drugo javno funkcijo.

41. člen

Denarno nadomestilo za **predsednika Dežele** in za odbornike je določeno z deželnim zakonom.

VI. poglavje - Funkcije predsednika Dežele

42. člen

Predsednik Dežele:

a) zastopa deželo, sklicuje Deželni odbor, mu predseduje, vodi in koordinira njegovo delovanje, nadzira deželne urade in službe;

b) razglašča deželne zakone in z odlokom izdaja pravilnike, ki jih je sprejel odbor;

c) izvaja ostale pristojnosti, ki mu jih poverjajo zakoni in deželni statut.

[43. člen

Z odlokom, ki mora biti objavljen v deželnem Uradnem listu, predsednik Deželnega odbora imenuje rednega odbornika, ki ga nadomešča v primeru njegove odsotnosti ali zadržanosti, dodeli odborništvu posameznim odbornikom in morebitne druge funkcije ter določi namestnike odbornikov.] (1)

(1) Črtan člen po črki m) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

44. člen

Predsednik Dežele se udeležuje sej ministrskega sveta, da lahko poroča o vprašanjih, ki pobliže zadevajo deželo.

45. člen

Predsednik Dežele vodi upravne zadeve, ki jih je država poverila deželi v skladu s prvim in drgim odstavkom 10. člena in se ravna po navodilih osrednje državne uprave.

Predsednik Dežele je za opravljanje v prvem odstavku navedenih funkcij odgovoren Deželnemu svetu in državni vladi.

Ukrepi, ki jih dežela izda na osnovi 10. člena, niso dokončni.

VII. poglavje - Funkcije Deželnega odbora

[46. člen

Deželni odbor sprejema pravilnike za izvajanje zakonov, ki jih odobri Deželni svet; upravlja zadeve deželnega značaja in sklepa o deželnih pogodbah, razen v zadevah, ki po I. odstavku 34. člena sodijo v pristojnost odbornikov; upravlja deželno premoženje in nadzoruje upravljanje deželnih javnih storitev, poverjenih posebnim podjetjem; pripravi predračun in predloži vsakoletni obračun; sklepa o pasivnih in aktivnih sporih, odpovedih in transakcijah; opravlja ostale funkcije, ki so mu dodeljene na podlagi tega statuta in drugih zakonov.] (1)

(1) Črtan člen po črki m) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

47. člen

Deželni odbor se mora izreči glede uvedbe, normiranja in preureditve državnih komunikacijskih ali prevoznih storitev, ki so posebej pomembne za deželo.

Deželni odbor se mora izreči tudi glede trgovinskih pogodb, sklenjenih s tujimi državami, v primeru da gre za deželni obmejni promet ali za tranzit skozi tržaško pristanišče.

Državna vlada lahko zahteva mnenje Deželnega odbora glede drugih vprašanj, ki zadevajo deželo ali deželo in državo.

IV. NASLOV

Finance - Državno in deželno premoženje

48. člen

Dežela ima lastne finance, usklajene z državnimi, po načelu državne solidarnosti, kot določajo sledeči členi.

49. člen

Dežela ima pravico do naslednjih stalnih deležev od državnih pristojbin, zbranih na deželnem ozemlju:

- 1) šest desetin davka na osebni dohodek;
- 2) štiri desetine in pol davka na dohodek pravnih oseb;
- 3) šest desetin neposrednih odtegljajev, navedenih v členih 23, 24, 25 in 29 odloka predsednika republike z dne 29. septembra 1973, št. 600 ter člen 25 bis, ki je bil dodan istemu odloku predsednika republike z 2. členom, prvi dostavek, zakonskega odloka št. 953, z dne 30. decembra 1982, spremenjenim s konverzijskim zakonom št. 53 z dne 28. februarja 1983;
- 4) šest desetin davka na dodano vrednost, z izjemo uvoznega, po odbitku povračil v skladu s členom 38 bis odloka predsednika republike z dne 26. oktobra 1972 št. 633 in naslednjih sprememb;
- 5) devet desetin državnega davka na električno energijo, porabljeno v deželi;
- 6) devet desetin pristojbin za izkoriščanje hidroelektrične energije;
- 7) devet desetin davčnega deleža potrošnega državnega davka na monopolne tobačne proizvode, porabljene v deželi.

Dežela Furlanija-Juljska krajina ima pravico do neto deležev državnih pristojbin, navedenih v tem členu, to pomeni, da v te zneske niso všteti deleži, namenjeni drugim upravnim telesom ali zavodom. (1)

(1) Na osnovi predpisov iz 5. odstavka 63. člena statuta je ta člen nadomeščen s 1. členom zakona št. 457 z dne 6. avgusta 1984 ter naknadno spremenjen s 1. členom, odstavek 146, zakona št. 662 z dne 23. decembra 1996 ter še s 30. členom, 10. odstavek, zakona št. 289 z dne 27. decembra 2002.

50. člen

V posebne namene, ki ne spadajo med običajne deželne funkcije, ter za izpeljavo celovitih razvojnih načrtov, država dodeli deželi na podlagi zakona posebne prispevke.

51. člen

Vir deželnih prihodkov so tudi dohodki od njenega premoženja ali od davkov, ki jih lahko dežela uvede z deželnim zakonom v skladu z državnim, pokrajinskimi in občinskimi davčnimi sistemi.

Carinski režim sodi v izključno pristojnost države.

52. člen

Dežela lahko daje in jamči interna posojila za naložbe v dela permanentnega značaja; višina posojil ne sme presegati višine rednih deželnih prihodkov, razen v primerih, ko ima dežela ta to pooblastilo Zakladnega ministrstva in Medresorskega odbora za kredit in varčevanje, kot predvidevajo zakoni.

53. člen

Dežela sodeluje pri preverjanju plačevanja pristojbin na dohodke subjektov s stalnim bivališčem v deželi. (1)

V ta namen ima Deželni odbor pravico, da do 31. decembra leta pred zapadlostjo roka za preverjanje posreduje državnim finančnim službam v deželi podatke in informacije, ki so relevantne za določitev višje obdavčljive osnove skupaj z ustreznim dokaznim gradivom. (1)

Državne finančne službe v deželi morajo Deželnemu odboru poročati o ukrepih, sprejetih na podlagi posredovanih informacij. (1)

Dežela lahko po predhodnem posvetovanju s finančnim ministrstvom poveri državnim organom nalogo, da preverjajo in pobirajo deželne davke.

(1) Prvi trije odstavki nadomeščajo prvotni prvi odstavek v skladu z 2. členom zakona št. 457/1984 glede na to, kar predvideva 5. odstavek 63. člena statuta.

54. člen

Da bi bile pokrajine in občine finančno sposobne doseči zastavljene cilje in opravljati z zakoni določene funkcije, jim Deželni svet lahko vsako leto dodeli del deželnih prihodkov.

55. člen

Na deželo se prenesejo in postanejo del njenega nerazpoložljivega premoženja sledeče državne dobrine:

- 1) gozdovi;
- 2) rudniki, mineralne in termalne vode;
- 3) kamnolomi in šotišča, s katerimi lastnik ne sme več razpolagati.

56. člen

Na deželo se prenesejo nepremičnine, ki so državna last in se nahajajo na ozemlju dežele ter so razpoložljive na dan, ko stopi ta statut v veljavo.

57. člen

Z izvajalnimi normami tega statuta bodo določene dobrine, navedene v 55. in 56. členu, in način njihovega prenosa na deželo.

V. NASLOV

Nadzor nad deželno upravo

58. člen

Nadzor nad zakonitostjo upravljanja dežele izvaja, v skladu z državnimi zakoni o pristojnosti računskih sodišč, zastopstvo sodišča s sedežem v glavnem mestu dežele.

VI. NASLOV

Krajevna upravna telesa

59. člen

Deželne pokrajine in občine so samostojna telesa, katerih ureditev in funkcije določajo deželni in državni zakoni.

Pokrajine in občine so obenem deželna decentralizirana okrožja.

Z deželnim zakonom se lahko v okviru pokrajinskih okrožij ustanovijo okraji za decentralizacijo funkcij.

60. člen

Kontrolo nad krajevnimi upravnimi telesi izvajajo deželni organi na način in v mejah, ki jih določa deželni zakon v skladu z načeli državnih zakonov.

VII. NASLOV

Odnosi med državo in deželo

61. člen

V deželi je nameščen vladni komisar, sedež njegovega delovnega mesta je v glavnem mestu dežele. Komisar je državni funkcionar s službenim položajem, ki ni nižji od položaja generalnega direktorja ali je temu enakovreden. Vladni komisar je imenovan z odlokom predsednika republike na predlog predsednika ministrskega sveta v soglasju z ministrom za notranje zadeve in po predhodnem posvetovanju z ministrskim svetom.

62. člen

Deželni vladni komisar opravlja funkcije, ki mu jih poverja ta statut, obenem pa:

- 1) koordinira v skladu z vladnimi smernicami izvajanje državnih pristojnosti v deželi;
- 2) nadzira opravljanje funkcij, za katere je država pooblastila deželo, pokrajine in občine, ter posreduje načelnikom pristojnih uprav morebitne pripombe;
- 3) posreduje v odnosih med državo in deželo, razen v zadevah, ki praviloma sodijo v pristojnost perifernih državnih teles in niso izrecno dodeljene deželi.

Predsedstvo Deželnega sveta mora vladnemu komisarju pravočasno poslati dnevni red sej Deželnega sveta in kopijo ustreznega zapisnika.

VIII. NASLOV

Dopolnilne, začasne in končne določbe

63. člen

Za spreminjanje tega statuta velja postopek, ki ga ustava določa za ustavne zakone.

Pobudo za spremembe ima tudi Deželni svet. (1)

Osrednja državna vlada sporoči Deželnemu svetu o osnutkih za spreminjanje tega statuta, ki jih sproži vladna ali parlamentarna pobuda, o katerih Deželni svet izrazi svoje mnenje v dveh mesecih. (1)

Odobrene spremembe vsekakor niso podvržene državnemu referendumu.

(1)

Določbe iz IV. naslova se lahko spreminjajo z navadnimi zakoni, na predlog vsakega člana zbornic, vlade in dežele, v vsakem primeru pa je nujno predhodno posvetovanje z deželo.

(1) Odstavki dodani po črki o) v 1. odstavku 5. člena ustavnega zakona 2/2001.

64. člen

V kolikor deželni zakoni ne določajo drugače, se v zadevah, ki sodijo v pristojnost dežel, izvajajo državni zakoni.

65. člen

Po posvetovanju s paritetno komisijo, ki šteje šest članov, od katerih tri imenuje osrednja vlada, tri pa Deželni svet, se z zakonskimi odloki določijo izvajalne norme tega statuta ter norme o prenosu na deželno upravo tistih državnih služb, ki v Furlaniji-Julijski krajini opravljajo deželi dodeljene funkcije.

66. člen

Na osnovi določil, ki jih je treba izdati v skladu s 65. členom v roku štirih mesecev po prvi izvolitvi Deželnega sveta, bo za decentralizacijo upravnih pristojnosti v okviru videmske pokrajine ustanovljeno okrožje, ki bo obsegalo območje, ki trenutno spada pod jurisdikcijo pordenonskega sodišča, in ozemlje občin Erto-Casso in Cimolais.

Na osnovi istih določil bodo v tem okrožju s posebnim pooblastilom decentralizirane tudi državne funkcije, ki jih ni mogoče prenesti na deželno upravo, vključno z uradi notranje uprave, službami za finance, šolstvo, javna dela, zaposlovanje, socialno zavarovanje in poldržavne ustanove.

Dežela in pokrajina bosta v tem okrožju decentralizirali svoje službe.

Občine tega okrožja se bodo združile v konzorcij za opravljanje funkcij, ki ji določa 11. člen.

67. člen

Praviloma bo dežela organizirala svoje službe z osebjem, ki ji ga bodo dodelile občine, pokrajine in državne službe.

Število zaposlenih in njihov službeni položaj določa Deželni svet.

O dodelitvah odločajo, po predhodnem posvetovanju z Deželnim odborom, uprave, pri katerih je osebje zaposleno.

68. člen

Z deželnim zakonom bo določen način vključevanja osebja iz 67. člena v deželne staleže.

Predpisi o pravnem položaju in določanju osebnih dohodkov deželnih uslužbencev se morajo prilagoditi predpisom o pravnem položaju in določanju osebnih dohodkov državnih uslužbencev.

Stalež državnih uslužbencev se zmanjša za število dodeljenih deželnim staležem.

69. člen

V štirih mesecih od dne, ko stopi v veljavo ta statut, bodo z državnim zakonom izdani predpisi za izvolitev in sklicanje prvega Deželnega sveta na osnovi kriterijev iz 13. člena.

Stroški za prve volitve so v breme države.

Stroške za umestitev deželnega aparata krije država v obliki predujma od dohodkovnih deležev, ki v skladu z 49. členom pripadajo deželi.

70. člen

Dokler ne bo državni zakon določil drugače, bo upravno oblast generalnega vladnega komisarja za tržaško ozemlje - razen pristojnosti, ki so bile že dodeljene prefektu in deželi - izvajal deželni vladni komisar. Deželni vladni komisar bo imel na podlagi zakona št. 514 z dne 27. junija 1955 in kasnejših podaljšanj, tudi pristojnost za upravljanje proračunskih sredstev, namenjenih za potrebe tega območja.

Finančna sredstva, dodeljena za kritje potreb tržaškega ozemlja v proračunskem letu 1962/63, po odbitku letnih stroškov za osebje, ki ga je zaposlila Zavezniška vojaška uprava, v skladu z zakonom št. 1600 z dne 22. decembra 1960, so potrjena za 10 proračunskih let, od leta 1962/63 dalje.

Po predhodnem posvetovanju s komisijo, ki jo sestavljajo tržaški župan, predsednik tržaške pokrajine in pet deželnih svetovalcev, izvoljenih v tržaškem okrožju in ki jih določi Deželni svet z omejenim glasom, deželni vladni komisar porazdeli sredstva, za katera je pristojen.

Isto komisijo bo deželni vladni komisar lahko zaprosil za neobvezujoča mnenja v zvezi z drugimi upravnimi pristojnostmi, ki jih izvaja na tržaškem ozemlju.

Najkasneje eno leto od dne, ko stopi v veljavo ta statut, bodo z državnim zakonom izdani predpisi o ustanovitvi in ureditvi Tržaške pristaniške ustanove.

Prehodne in končne določbe

Zaradi celovitosti navajamo tu tudi besedilo prehodnih in končnih določb 2. in 3. odstavka 5. člena in 5. odstavka 6. člena ustavnega zakona št. 2/2001.

5. člen

(Prehodne določbe)

1. izpuščeno

2. Do vstopa v veljavo predvidenega zakona po 12. členu posebnega statuta dežele Furlanije-Juljske krajine, kot ga je spremenil 1. odstavek tega člena, je predsednik Dežele izvoljen neposredno s splošnimi volitvami. Volitve so istočasno kot volitve za nov Deželni svet. V desetih dneh od razglasitve izvoljeni predsednik imenuje odbornike, ki jih lahko naknadno prekliče; enega med njimi določi za podpredsednika.

Če Deželni svet odobri z absolutno večino članov motivirano nezaupnico do predsednika Dežele, ki jo predloži vsaj petina svetovalcev in je dana v razpravo vsaj tri dni pred njeno predstavitvijo, se v naslednjih treh mesecih postopa z novimi volitvami Sveta in predsednika Dežele. Postopa se ravno tako z novimi volitvami Sveta in predsednika Dežele v primeru odstopa, stalne onemogočenosti ali smrti predsednika. Ostaja v veljavi, kar določa 3. odstavek, vendar se predpisi tega odstavka ne uveljavljajo za Deželni svet, ki opravlja svojo funkcijo na dan vstopa v veljavo tega ustavnega zakona. Če ne določa drugače deželni zakon, predviden po omenjenem 12. členu posebnega statuta dežele Furlanije-Juljske krajine, za Deželni svet, ki trenutno opravlja svojo funkcijo, veljajo še vedno statutarne določila, ki so veljala od vstopu v veljavo tega ustavnega zakona.

3. Če je treba postopati v skladu z 2. odstavkom in na dan sklicanja volitev za obnovev Deželnega sveta niso bile odobrene posledične spremembe deželnega volilnega zakona, v skladu z omenjenim 12. členom posebnega statuta dežele Furlanije-juljske krajine, se upošteva za izvolitev Deželnega sveta in predsednika Dežele, v kolikor se skladajo, zakonske predpise, ki v državi urejajo izvolitev skupščin dežel z rednim statutom. Volilna okrožja, ki jih predvidevajo ti predpisi, se ujemajo z okrožji, ki so trenutno pod jurisdikcijo sodišča v Trstu, Gorici, Vidmu, Tolmeču in Pordenonu. Občina Devin-Nabrežina je del tržaškega okrožja, občini Erto-Casso in Cimolais pa sta del pordenonskega okrožja. Za svetovalce, ki so izvoljeni z večinskim sistemom, okrožje zavzema ozemlje celotne dežele. Kandidati za predsednika Dežele so nosilci deželnih list. Razglašen je za predsednika Dežele nosilec liste, ki je prejel največje število veljavnih glasov v deželnem okviru. Predsednik Dežele spada v Deželni svet. Določilo iz štirinajstega odstavka 15. člena zakona št. 108 z dne 17. februarja 1968, ki ga je uvedel 2. odstavek 3. člena zakona št. 43 z dne 23. februarja 1995, ter določilo iz predzadnje povedi tega odstavka veljata tudi ne glede na število deželnih svetovalcev, ki ga določa 13. člen statuta, kot ga nadomešča 1. odstavek

tega člena. Izvoljen je za deželnega svetovalca nosilec liste in kandidat za predsednika, ki po številu prejetih glasov sledi kandidatu, izvoljenem za predsednika.

Centralni deželni urad rezervira v ta namen zadnjega od sedežev, ki bi bil na razpolago za okrožne liste, vezane na istega nosilca na deželni ravni, ki je bil razglašen za svetovalca, to v primeru, ki ga predvideva številka 3) trinajstega odstavka v 15. členu zakona št. 108 z dne 17. februarja 1968, kot ga je uvedel 2. odstavek 3. člena zakona št. 43 z dne 23. februarja 1995. Drugače je sedež dodeljen s preostankom ali z nižjim volilnim rezultatom med tistimi iste liste v okviru enotnega deželnega okrožja za porazdelitev preostalih okrožnih sedežev. Če so vsi sedeži, ki pripadajo povezanim listam, že dodeljeni s polnim količnikom na okrožni ravni, centralni deželni urad postopa z dodelitvijo dodatnega sedeža, ki ga je treba upoštevati pri izračunavanju odstotnega deleža sedežev, ki pripadajo večinskim listam znotraj Deželnega sveta. Za te volitve se nadalje uveljavljajo, v nadomestitev določil in v kolikor so skladna s predpisi zakona št. 108 z dne 17. februarja 1968 z naknadnimi popravki in zakon št. 43 z dne 23. februarja 1995, predpisi zakonov Dežele Furlanije-Juljske krajine za izvolitev Deželnega sveta, omejeno le na ureditev upravne organizacije volilnih postopkov in glasovanja.

6. člen

(Končne določbe)

1. *izpuščeno*

2. *izpuščeno*

3. *izpuščeno*

4. *izpuščeno*

5. V dvanajstih mesecih od vstopa v veljavo tega ustavnega zakona vlada poskrbi za sestavo, ki izključuje vsako možnost za spremembe in popravke, novega besedila posebnega statuta Dežele Furlanije-Juljske krajine, kot po predpisih v ustavnem zakonu št. 1 z dne 31. januarja 1963, po ustavnem zakonu št. 1 z dne 23. februarja 1972, po zakonu št. 457 z dne 6. avgusta 1984, po ustavnem zakonu št. 3 z dne 12. aprila 1989, po ustavnem zakonu št. 2 z dne 23. septembra 1993 in po zakonu št. 662 z dne 23. decembra 1996, ki ostajajo v veljavi, ter po določilih iz 5. člena tega ustavnega zakona.